

2. Puiku loms

Vēl arvien ceturtdiena, 12. maijs

Interesanti gan, kā tas iespējams, ka divi cilvēki dažreiz vienā laikā lauza galvu par vienu un to pašu jautājumu. Kad Marija ar nožēlu prātoja, ka draudzība ar Olavu nez kāpēc apsīkusi, Olavs ar savu jaunāko brāli Antonu apsprieda tieši šo pašu jautājumu: – Vai nav muļķīgi, ka mums ar Mariju nav vairs vispār nekādu sakaru? Vienreiz skolā viņa pat neatbildēja uz manu “čau”, tikai klases durvīs nodejoja kaut kādu ča-ča-ča. Vienmēr viņa ir kopā ar savām draudzenēm. Bet varētu taču visi kopā uzsākt kaut ko interesantu...

– Kaut vai makšķerēt. Bet skuķi jau ir skuķi! – filozofēja Antons, skatīdamies tālumā pāri savas makšķeres kātam. Abiem brāļiem mati bija pilnīgi slapji, no šķipsnām pilēja ūdens, lai gan stiprāko lietusgāžu laikā viņi bija paslēpušies zem lielā vītola. Līdzko uzspīdēja saule, puikas nekavējoties iemērca āķus ūdenī.

Olavs vairs neteica ne vārda un, acis piemiedzis, blenza uz pludiņu, kurš braši turējās virs ūdens. Tad uz brīdi izcēla makšķeri, lai pārbaudītu, vai slieka nav nokritusi nost no āķa. Viss bija, kā nākas. Slieka labi noslēpa āķi, un Olavs iemeta makšķeri no jauna.

Pēkšņi no tālienes atskanēja dīvainas skaņas: tok-tok-tok... Klabināšana kļuva arvien skaļāka, un aiz vītoliem parādījās Reilikas tētis – gara auguma vīrietis, kura tumšie mati pie deniņiem jau bija iekrāsojušies mazliet sudrabaini. Klabinātājas bija divas nūjas, kuras viņš soļojot turēja rokās. Soļošana ar nūjām jeb nūjošana – pēdējā laikā šī sportiskā aizraušanās bija kļuvusi ļoti populāra.

– Labdien, puisi! – Reilikas tētis sveicināja, apstādamies blakus makšķerniekiem. Pieglaudis savus lokainos matus, viņš, kā jau tas nākas, klusā balsī painteresējās: – Vai copē?

– Pagaidām vēl ne, – atbildēja Olavs un ar smaidu sejā pētīja nūjošanas piederumus. Antons, kurš vēl tik labi nebija apguvis diplomātisko uzvedību, gan nespēja savaldīt smieklus.

– Kāpēc jūs ķiķināt? – Reilikas tētis brīnījās.
– Nūjošana ir stilīgs sports. Pat Igaunijas un Somijas prezidenti soļo ar nūjām. Par Igaunijas prezidenta kundzi nemaz nerunājot.

– Vai tad viņi ir tik veci, ka citādi nevar noturēties kājās? – Antons uzdrošinājās pajokot.

– Kad jums būs piecdesmit un par visām varēm vajadzēs tikt vaļā no liekajiem kilogramiem, tad redzēsiet, – pilnā nopietnībā atteica Reilikas tētis.
– Starp citu, vai esat dzirdējuši, ka nākamsestdien ar nūjām, tieši tāpat kā es tagad, te pa upmalu soļos paši Igaunijas un Somijas prezidenti?

– Ko? Uz kuriem tad viņi ies? – Puikas bija apjukusi. Viņi tiešām par to neko nebija dzirdējuši.

– Somijas prezidents ciemosies Igaunijā, un viņš ieradīsies arī Tartu, lai kopā ar Igaunijas prezidentu nūjotu tepat pa Zupasciemū un propagandētu veselīgu dzīvesveidu. Viņi soļos tieši te garām – pa šo pašu ceļu līdz norādei “Privātīpašums”. Vai zināt to vietu?

Protams, puikas zināja.

– Tad, redziet, līdz tai norādei viņi soļos taisni, bet tur nogriezīsies pa citu ceļu, jo diemžēl šī privātīpašuma saimnieks negribēja, ka prezidenti iet pāri viņa teritorijai.

– Kāpēc? – brīnījās Antons. Ja viņam piederētu kāds zemes gabals un ja prezidenti, karaļi vai citas ievērojamas personas gribētu iet pa viņa zemi, viņš noteikti justos pagodināts, domāja Antons.

– Es tā arī nesapratu, kāpēc. – Reilikas tētis paraustīja plecus. – Īpašnieks gluži vienkārši nebija ieinteresēts, lai prezidenti staigātu pa viņa zemi. Ko lai dara? Privātīpašums Igaunijā ir svēts un neaizskarams, un – jūsu zināšanai – tas attiecas pat uz prezidentiem.

– Neizprotams gan tas saimnieks, – brīnījās Olavs.

– Nav jau nekas traks. Par laimi, pilsētā vietas ir pietiekami un pa šo teritoriju mēs varam staigāt turp un atpakaļ kaut vai uz galvas un atmuguriski. – Reilikas tētis braši atmeta galvu un, novēlējis puikām “ne asakas”, devās tālāk.

Kad zilganoranžajā Tartu maratona treniņtērpā tērptais augums bija nozudis aiz krūmiem, puikas izcēla makšķeres no ūdens un nolēma meklēt jaunu vietu. Viņi bija nonākuši gandrīz līdz jau pieminētajai zīmei “Privātīpašums”, kad pēkšņi Antona vērīgā acs pamanīja upē, gandrīz pašā ūdens malā, peldam kaut ko interesantu.

– Kas tas ir? Redzi, tur!

Olavs skatījās brāļa norādītajā virzienā.

– Es nezinu, – viņš atbildēja. – Murds? Nē, murds gan tas nav. Kaut kādi krāmi...

Puikas piegāja nezināmajam priekšmetam tuvāk, un Olavs izvilka to sausumā. Izrādījās, ka tas ir smags metāla pods.

– He-hē! – vecākais brālis bija ticis pie skaidrības.

– Tas ir pods, kurā audzē puķes.

– Puķupods... – vilies noburkšķēja jaunākais brālis. Vai tas nevarētu būt kaut kas interesantāks?!

– Nemam to līdz! – ieteica Olavs, kuram dažreiz piemita praktiskā domāšana. – Aiznesīsim mammai! Viņa varēs tajā iestādīt puķes un kaut kur to iekārt.

Puikas izkratīja no groza aļģes, ūdensaugus un visādas slapjas drizas un stiepa puķupodu uz māju pusi. Izskatījās, ka copes šodien, vienalga, nebūs. Vismaz kāda lietderīga manta, ko aiznest mājās. Olavs stiepa grozu, Antons garo metāla āķi. Tā viņi gāja ar savu neparasto lomu pa upmalu uz Zupasciema pusi.

Nonākuši līdz Zirņu ielai, viņi pamanīja Dendroilmāru. Patiesību sakot, vīrietis pirmais ieraudzīja puikas. Ūsainais dendrologs, kurš kopā ar kolēģi turpināja apgaitu pa Zupasciemu, vispirms izbrīnā iepleta acis, tad iespieda rokas sānos un jau pa gabalu sauca: – Hei! Puikas! – Ieturējis pauzi, viņš nogaidīja, līdz puikas pienāk tuvāk, un noprasīja: – Kur jūs to dabūjāt?

– Izvilcām no upes, – skaidroja Olavs. Brāļi nolika nesamos zemē un nobijušies skatījās uz jautātāju.

– No upes? – brīnījās Dendroilmārs. Vīrietis, kurš stāvēja viņam blakus, uzmeta puiku lomam vienu vienīgu skatienu un konstatēja: – Jā, tas ir mans pods. Kā jūs to atradāt?

Olavam un Antonam nācās vīriem izstāstīt, kā viņi bija pamanījuši upē puķupodu, izvilkuši to no ūdens un plānojuši aiznest mājās mammai. Vīrieši uzmanīgi

klausījās, un, kad viss bija izstāstīts, Dendroilmārs, pateicies puikām par paskaidrojumu, izstāstīja, ka šis pods vēl vakar vakarā bija greznojis Upes ielas laternas stabu. Šis bija jau trešais pods, kas nozagts Upes ielā.

– Bet kāpēc jūs domājat, ka tas ir nozagts? Varbūt kāds vienkārši iemeta upē? – Olavs jautāja Dendroilmāram.

Pacēlis poda āķi, dendrologs ar pirkstu norādīja uz vienu tā galu un teica: – Palūk, te ir nostiprinājuma skavas. Visiem trim podiem tās ir pārgrieztas ar metāla šķērēm. Jebkurš huligāns nenēsā kabatā tādus darbarīkus.

Olavs un Antons pamāja par zīmi, ka saprot un pilnīgi piekrīt teiktajam.

Dendroilmārs iegrima domās, paskatījās tālumā, pakasīja zodu un izmeta Šerloka Holmsa toni: – Kur īsti jūs to atradāt? Aiz Zupasciema?

– Jā, – Olavs apstiprināja.

– No tā var secināt, ka Upes ielā to vēl ūdenī neieMETA. Zaglis vispirms to aizstiepa līdz Zupasciema tālākajam galam.

– Kā tad to var zināt? – Antons nesprēja saprast.

– Tāds dzelzsgabals jau ūdenī nevar peldēt, un, pat ja peldētu, straume būtu to nesusi uz pilsētas centra pusi, nevis uz turieni, kur mēs to atradām. Upe taču plūst no Upes ielas uz centra pusi. – Olavam jau viss bija skaidrs.

– Tieši tā! – uzslavēja Dendroilmārs. – Vai podā bija puķes, kad jūs to atradāt?

– Nebija, – atbildēja Olavs.

– Tātad zaglis ar šķērēm pārgrieza poda skavas, aiznesa podu kopā ar puķēm līdz Zupasciema viņējam galam, tur izņēma puķes ārā, bet tukšo podu iemeta upē. Droši vien turpat, kur jūs to atradāt, – Dendroilmārs secināja.

– Vai tiešām ir zagļi, kas zog puķes?! – Olavs vēl arvien nespēja īsti noticēt.

– Jā, šķiet, ka Zupasciemā uzdarbojas noslēpumains puķu čiepijs. Puķes ir pazudušas vairākās vietās. Tepat Zirņu ielā – pāris desmiti sarkano un dzelteno tulpju, apmēram tikpat daudz narcišu, bet Upes ielā ir izraktas krūmu čužas... Visas vietas es nemaz vēl neesmu pārbaudījis. Jau no paša rīta sākām taisīt sarakstu.

– Bet puķēm taču nav nekādas vērtības, – Olavs nebeidza brīnīties. – Es vēl saprastu, ja zaglis paņēmtu, piemēram, no mašīnas radio vai aizdzītu divriteni, vai... Bet kam gan vajadzīgas zagtas puķes?

– Puķu zaglis var tās pārdot tirgū, – sarunā iesaistījās Dendroilmāra biedrs. – Tas pirmkārt. Otrkārt...

– ...tas ir vandalisms. Mēs cenšamies padarīt pilsētu skaistāku, bet mūsu darbu iznīcina, – Dendroilmārs pabeidza kolēģa sākto domu. – Nemaz nerunājot par to, ka tiek bojāts arī pilsētas īpašums.

Puikas saprata, ka lieta ir nopietna.

Dendroilmārs dusmīgi noņņācās. Viņš nesāka puikām stāstīt, ko šajā gadījumā domā par policijas darbu, kurai par Zupasciemā nozagtajām puķēm bija iesniegti jau trīs ziņojumi, bet iecirknī likuši noprast, ka policijas galvenais uzdevums tomēr ir rūpēties par prezidentu drošību. Tas, vai kaut kur kaut kas zied vai nezied, ir otršķirīgs jautājums. Policisti nemaz necentās slēpt savu attieksmi pret notikušo.

– Nu vismaz vienu podu tagad dabūsiet atpakaļ... – iesāka Olavs, bet Dendroilmārs pārtrauca viņu pusvārdā: – Kā tu domā, Tarmo, varbūt tomēr atstāsim puikām viņu lomu? Par vienu podu vairāk vai mazāk – kāda tam vairs nozīme...

– Jā, jā, lai tā jums ir samaksa par atradumu, – Tarmo piekrita.

Olava un Antona seja atkal kļuva priecīga – viņi jau bija paspējuši samierināties ar domu, ka paliks tukšām rokām. Tarmo, to pamanījis, nespēja valdīties un smējās tā, ka baltie zobi viņa biežajos bārdas džungļos spīdēja vien. Tad viņš izņēma no kabatas vizītkarti un sniedza to Olavam. Uz vizītkartes bija rakstīts: “*Pakalna dārzi*, vadītājs Tarmo Bergs”. Bija arī kontaktinformācija.

– Turiet acis un ausis vaļā, – teica Tarmo, – un, ja redzat ko aizdomīgu, zvaniet man. Ikviens sākums var palīdzēt notvert to garnadzi.

– Jā, – atsaucās puikas un ar godīgi nopelnīto podu sāka kustēt uz māju pusi.

Kad zēni jau bija nonākuši līdz mājas durvīm, Olavs atzinās: – Tas noslēpumainais puķu čiepiņš nedod man mieru. – Viņi nolika nesamo zemē un atvilka elpu. – Varbūt vajadzētu atkal sasaukt mūsu slepeno biedrību?

– Jā! – Antons uzreiz piekrita. – Kā tu domā – varbūt ieliksīm podā puķes un tad uzdāvināsim mammai? – viņš jautāja, stiprinot āķi pie poda ķēdēm.

Olavs neatbildēja. Viņš jau meklēja mobilajā telefonā Marijas numuru.

– Mums vēl vajadzētu uztaisīt sev vizītkartes, – likdams telefonu pie auss, viņš noteica. – Tas būtu pavisam forši.